

Lidköping kommuns svar på remiss av Förstärkningsundervisning i skolan – en försöksverksamhet för fler behöriga elever. (SOU 2024:94)

Sammanfattning

Lidköpings kommun instämmer i de slutsatser och förslag som utredningen har lagt fram. Lidköpings kommun ser samtidigt att det finns flera svårigheter i både en försöksverksamhet och ett framtida breddinförande av förstärkningsundervisning och därav bör regeringen beakta nedanstående synpunkter:

Finansiering – Personalkostnaden är underfinansierad

Demografi – Den klasstorlek utredningen utgår ifrån inte stämmer överens med hur det ser ut praktiskt i kommunen.

Logistik – Kommuner med skolor som har en stor andel elever med skolskjuts får fördyrade skolskjutskostnader.

Personalförsörjning för mindre skolenheter – redan idag finns det svårigheter att rekrytera ämnesbehöriga lärare.

Andra påverkande faktorer – annan eventuell lagstiftning rörande lärares arbetstid.

Gällande övriga förslag - Lidköpings kommun stämmer in med utredningen bedömning att en färdighetstränande och språkförstärkande skola skulle förstärka resultaten för deltagande elever men att logistik samt rekrytering av personal till den är en utmaning.

Övergripande synpunkter

Utredningens antagande om att det inte alltid är fler timmar i undervisning utan undervisningens kvalitet som kan vara avgörande för resultatet stödjer vi till fullo. Vi stödjer tanken om att kunna erhålla undervisningen av en ämneskunnig lärare i ett mindre sammanhang stödjer en förstärkt inläring, särskilt om denna lärare även är en del av den ordinarie undervisningen av helklassen.

Lågstadiet: Utredningen lägger två alternativa förslag för försöksverksamheten:

- Ett införande av fem klocktimmars halvklassundervisning. Fördelningen på lågstadiet skulle vara tre timmar svenska och två timmar matematik.
- Ett införande av fem klocktimmars förstärkningsundervisning i liten grupp utöver ordinarie undervisning med samma fördelning som ovan.

Mellanstadiet: Utredningen lägger två alternativa förslag för försöksverksamheten:

- Ett införande av fyra klocktimmars halvklassundervisning. Fördelningen på lågstadiet skulle vara två timmar svenska och två timmar matematik.
- Ett införande av fyra klocktimmars förstärkningsundervisning i liten grupp utöver ordinarie undervisning med samma fördelning som ovan.

Högstadiet: Utredningen lägger fram ett förslag för försöksverksamheten:

- Ett införande av tre timmars förstärkningsundervisning i liten grupp utöver ordinarie undervisning. Fördelningen på högstadiet skulle vara en timme svenska och två timmar matematik.

Försöksverksamheten är ett treårigt försök på utvalda skolor (åk 1–3, åk 4–6 och åk 7–9). Försöket ska följa klassen genom årskurserna. Lidköpings kommun ser att det finns flera svårigheter att genomföra den föreslagna försöksverksamheten och ett tänkt breddinförande utifrån följande orsaker:

Finansiering – Lidköpings kommun bedömer att personalkostnaden är underfinansierad vilket innebär att kostnaden för huvudmannen skulle vara ca 200 tkr högre än beräknat statsbidrag för varje grupp som skapas under den treåriga försöksperioden.

Demografi – Demografiska förändringar över tid och söktryck till vissa skolor innebär att den idealbild av klasstorlek utredningen utgår ifrån inte stämmer överens med hur det ser ut praktiskt i kommunen. Det kan finnas klasser på 22 elever. Det kan också finnas klasser på 15 elever som även den behöver delas utifrån förslaget.

Logistik – Lidköping är en kommun med skolor på landsbygd och en stor andel elever som har skolskjuts. Att utöka skoldagen för en elev under en åttaveckorsperiod innebär fördyrade skolskjutskostnader för landsortskommuner. Detsamma gäller med grupper som är lagda med tidigare eller senare skolstart då den andra halva klassen kan behöva fritidsverksamhet. Om båda halvklasser skulle ha undervisning samtidigt så innebär det lokalbrister.

Modersmålsundervisningen riskerar att drabbas i och med en förlängning av skoldagen och modersmålsundervisningen behöver läggas senare. Den kan redan idag krocka med den extra studietiden.

Personalförsörjning för mindre skolenheter – redan idag finns det svårigheter att rekrytera ämnesbehöriga lärare, särskilt till mindre skolenheter på landsbygden. Strävan efter att använda samma lärare som i ordinarie undervisning så innebär det att fler lärare behöver vara knutna till klassen och då undervisa i svenska och matematik samtidigt. Tematisk undervisning skulle kunna försvåras.

Andra påverkande faktorer - ”Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26) kan påverka då den föreslår att läraren ska ha lika stor del planeringstid som undervisningstid. I fallet med likalydande halvklassundervisning alternativt elevurvalsundervisning kommer läraren använda sig av tidigare planerad undervisning vilket borde få påverka balansen mellan undervisning och planering. Om det inte påverkar balansen så bedömer Lidköpings kommun att verksamheten kommer vara ytterligare fördyrad.

Lovskola – lovskolan är redan idag svår att motivera till. Vi stämmer in med utredningen i att den lämpar sig bäst för elever som är nära att nå kunskapskraven.

Extra studietid – Lidköpings kommun har inga synpunkter.

Färdighetstränande och språkstärkande lovskola – En sådan ser Lidköpings kommun som en god möjlighet för elever att behålla sin läs- och språkutveckling. Det långa sommaruppehållet påverkar ibland elever negativt. Vi ser positivt på innehållet men ser svårigheter i upplägget. Exempel på svårigheter är ekonomiskt såsom skolskjutskostnader, rekrytering av studenter för perioden för en mindre kommun som inte har ett lärosäte nära och även rekrytering av en

rektorsfunktion som ska planera och arbetsleda verksamheten, ta ut semester och förbereda för nästa läsår.

Avslutningsvis instämmer Lidköpings kommun i de slutsatser och förslag som utredningen har lagt fram. Lidköpings kommun ser samtidigt att det finns flera svårigheter i både en försöksverksamhet och ett framtida breddinförande av förstärkningsundervisning och därav bör regeringen beakta de synpunkter som framkommit i remissvaret.

I detta ärende har Bildningsnämndens arbetsutskott beslutat på delegation av bildningsnämnden. Patrik Ekman har varit föredragande i ärendet och handläggningen har även Jenny Ryding deltagit.

Bilaga:

Justerat beslut från Bildningsnämndens arbetsutskott 2024-04-10